SALI
25
BİRİNCİ TEŞRİN 1938
SAYI: 277

DOĞU

GÜNDELİK GAZETE

İDARE YERİ
Erzurum Gölbaşı DOĞU Basımevi
Pazartesiden maada hergün çıkar
Sayısı her yerde 5 kuruştur
Basılmayan yazılar ve resimler geri verilmez

KANTON DÜŞTÜ, ŞEHİR YANIYOR

Japon siyasî mahafilinde ingiltere ve Fransayı şiddetle tehdit edici sözler sarfedilmektedir

Erzurumda bir memurlar istihlâk kooperatifine ihtiyaç var!

Yurdun merkezlere uzak yerlerinde havayici zaruriye üzerine iş yapan kimselerin ekseriyetle halkın ve bilhassa memurlar sınıfının zarardide olmasına sebebiyet verdikleri inkâr edilmez bir hakikattır.

Ticaretlerinin mikyası küçük olduğu için devirden ziyade fiatı arttırmak suretile kendilerine menfaat temin eden küçük tüccarlar, bakkallar, kazançları maaşlarının hududunu aşmayan memurların, subayların geçinmesini büyük bir güçlüğe atıyorlar.

Halbuki ufak bir organizasyon bütün bu müşkülleri yenecek, geçimi kolaylaştıracak, her türlü ihtiyaçların temini imkânlarını bahşedecektir.

Bilhassa Erzurum gibi, memur ve subayların mütekâsif bir şekilde bulundukları yerlerde bunların bir araya gelmeleri ve bir istihlâk kooperatifi tesis etmeleri işten bile değildir. Bunun için her memurun kooperatife muayyen küçük bir sermaye ile hissedar olması ve ekmek, et, yağ, mahrukat gibi en zarurî ihtiyaç maddelerinden başlanarak, en hurda teferrüatına kadar işi büyütmeğe kâfi gelecektir. Erzurumda şimdiye kadar böyle bir tesis yapılmamış olmasının tek sebebi böyle bir fikrin ortaya atılmamış olmasındadır. Yoksa, aynı ihtiyaçlar karşısında birleşen ve aynı pahalılık sebeplerinden mustarip olan memurların bu mevzuda bir araya getirilmesi işten bile değildir.

Erzurumda tesis edilecek bir memurin istihlâk kooperatifinin bir çok bakımlardan faydası olacaktır. Evvelâ, oradan piyasada mevcut olanlardan daha iyi kalitede mal tedarik etmek kabil olacaktır. İkinci ve en mühim nokta burada satılacak havayıcı zaruriye maddeleri dışarda hiç bir tüccarın satamıyacağı kadar ucuz olacaktır. Kooperatif satışlarında az bir kâr hesaplayacak, ve fiatı yükseltmekten ziyade devir üzerinden kazanmağı kendisine prensip ittihaz edecektir. Bu suretle elde edilecek olan kâr hissedarlar arasında ve meselâ istihlâk nisbetinde tevzi edileceğine göre ufak bir farkla gene memurun veya subayın cebine dönmüş olacaktır.

Kooperatife sermaye olarak memurların plâse edecekleri para en iyi bir iş mevzuuna yatırılmış olacak ve herhalde hiç bir bankanın temin edemiyeceği bir faiz verecektir. Bu faizi bertaraf etsek bile, memurun kooperatiften ihtiyaçlarını temin etmesi halinde fiattan edeceği istifade gene pek büyük olacaktır.

Bu fikre memurların tamamile

(Devamı 8 üncüde)

Atatürkün sıhhatları

Günlük tebliğ neşrine lüzum kalmadı:

İstanbul, 22 (A. A.) — Riyaseti Cümhur Umumî Kâtipliğinden:

1 — Reisicümhur Atatürkün sıhhî vaziyetleri hakkında müdavî ve müşavir tabipleri tarafından bu akşam saat 20 de verilen rapor ikinci maddededir.

2 — Bir hafta evvel zuhur eden arazlar tamamile geçmiştir. Nabız muntazam, kuvvetli 80, teneffüs 19, hararet derecesi 36,8 dir.

Hastalık normal seyrine avdet etmiştir. Günlük tebliğ neşrine lüzum kalmamıştır.

Müdavî doktorlar:

Profesör doktor Ömer İrdel, Profesör doktor M. Kemal Öke, doktor Nihat Reşat Bolger.

Müşavir doktorlar:

Profesör doktor Âkil Muhtar Özden, profesör doktor Hayrullah, profesör doktor Süreyya Hidayet Serter, doktor Abravaya Marmaralı, doktor Mehmet Kâmil Berk.

Almanlar şimdi Litvanyaya hücuma başladılar

Oradaki Almanlar son derece tazyik altında bulunıyorlarmış

Artık siyasî hayattan büsbütün çekildiğini söyleyen eski Çekoslovakya Cumhur reisi Doktor Beneş

Berlin, 22 — Gazateler, Litvanya hükûmetinin yenilcraatını, bilhassa Litvanyadaki Almanlara karşı takındığı tavır ve hareketi şiddetle tenkit eden neşriyatta bulunmaktadırlar.

Alsas - Loren meselesi de kurcalanıyor

Paris, 23 — Alsas - Loren işlerini idareye memur olan Başvekil muavini Kamil Şotan Yukarı Ren mebusu Bay Ruze'den çok ehemmiyet verilen şu mektubu almıştır:

«Üç günden beri bazı mahfellerin teşvikile Fransıda ve ecnebi memleketlerde Alsas - Lorene ait münakaşalı neşriyata tesadüf ediyoruz. Bu neşriyatla iddia edildiğine göre, ben Alsas - Lorenin Fransadan ayrılmasını ve Almanyaya yen'den bağlanmasını isteyormuşum.

Mazide bütün yaptıklarımdan sonra bu iftiraya karşı şiddetle protestoda bulunmağı bir şeref ve vakar vazifesi telâkki ederim. Ben Alsas - Lorende intişar eden en mühim gazeteler grupunun siyasî direktörüyüm ve Alsas - Lorenin on altı mebusundan dokuzunu sinesinde toplayan siyasi partinin gazetelerdeki tercümanıyım. Aynı zamanda Alsas müntehiplerinin büyük bir kısmı partime mensuptur lar. Bizim arzu ve irademize muhalif olarak ve hakikatı kilebile tağlit ederek, bazıları benim ve partimin Alsası Fransadan ayırmak istediğimizi iddia ederlerse, doğrudan doğruya Almanyaya en felâketli neticeleri olabilecek deliller ve iddialar temin etmiş olurlar.

Bizzat alâkadarların bile halledilmiş

(Arkası 3üncüde)

FIKRA:

Sanatkârın paltosu

Gözlüklerini sağ elile alnına doğru itti:

— Yirmi senedir bu mesleğe emek veriyorum. Erzurumun şu günlerinde sırtıma giyecek bir paltom bile yok... Ve sonra elini cebine attı:

— İşte, dedi, bütün servetim... Dörde katlanmış iki yeşil kâğıt..

Düşündüm ve içim burkuldu O hâlâ konuşuyor, fakat ben dinleyemiyorum artık.

Etrafına toplanan kalabalık bir halk kütlesine sanat zevki vermek için didinen adam bu mu?

Ne yapalım ki bu.. Hakikat acı olduğu kadar da açık.

Türk kültürünün yükseliş hamlesinin ön safında giden bu adsızlar, Türk cemiyetinin henüz istendiği kadar tekâmül etmemiş oluşunun ıstırabını çekiyorlar.

Fakat, Türk münevveri kadirşinastır. Sanatkârın sanatına hürmet etmesini, onun önünde, yüklendiği büyük içtimaî vazifenin kıymetini takdir ederek, eğilmesini bilir. Ve belki hayatlarını Türkiyede sanat uğruna feda edenlerin tek ve en büyük tesellisi de budur.

Bahadır DÜLGER

Japon ordusu Kanton şehrine de girdi

Şehirdeki resmî makamlarla halktan dört yüz bin kişi Kantondan ayrıldı

Tokyo 23 — Japon ordusu kanton şehrinin ve civarının işgalini temamlamış bulunmaktadır.

Japonlar kanton varuşlarında

Tokyo 23 — Dömei ajansı bildiriyor: Katona yürümek üzere karaya çıkarılmış olan Japon askerleri şehrin varuşlarına kadar gelmişlerdir. İlk ihraç noktasının şimalinde Bahig koyuna yeniden ihraç harekâtı yapılmaktadır. Japon tayyareleri Çinlilerin kullanabilecekleri demiryollarının tahribine devam ediyorlar.

Şehir boşatıldı

Katon 23 — Vilâyet ve belediye teşkilâtının Niyong Yene nakli ikmal edilmiştir. Dört yüz bin kişi şehri tahliye etmiştir. Sua'nın şimalinde toplanan elli Japon harp gemisi inciler ırmağına doğru ilerilemektedir. Japonların Tan — Tauda yeni bir ihraç harekâtı yapacakları anlaşılıyor.

Çinliler çekiliyor

Tokyo 23 — Çin kıtaları Yangçe cephesinde umumî bir ricat halindedir. Japon tayyareleri Çin kuvvetlerini müteamadiyen bombardıman etmektedirler.

Hindi çinide divarlara yapıştırılan afişlerle Halk tayakkuza davet ediliyor

Kanton ateşler içinde

Londra 24 (A A) — Royter ajansının Honkondan bildirildiğine göre: kan-

(Arkası 8 üncüde)

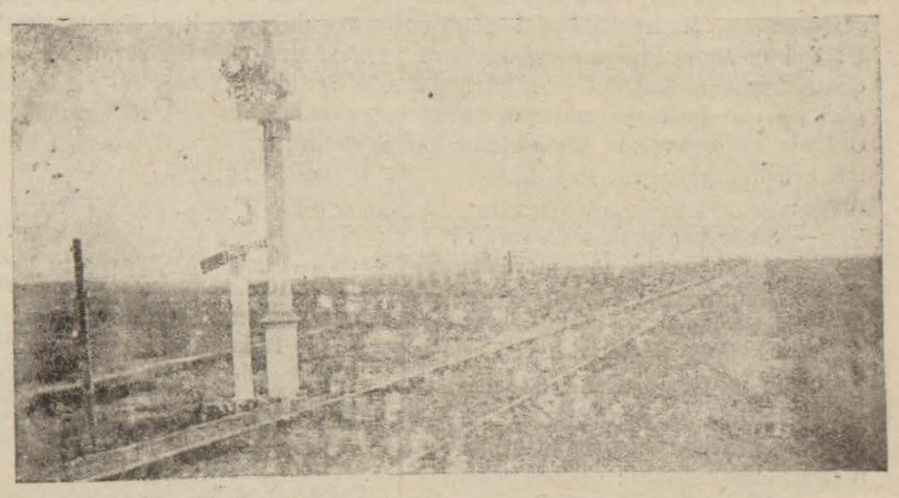

Sövyet - Manço hududunda bir Demiryolu

BÜYÜK RÖPORTAJ

DOĞU SINIRLARINDA BİR GEZİNTİ

Yazan: Bahadır DÜLGER

— 28 —

Kağızman bahçeleri

İnsan çocukluğunda bu bahçelerin arasında yaşasa, sanki ne olur?

Kağızman ordu evinin balkonunda geçirdiğimiz saatlerin hatırasını unutmak belki benim için hiç kabil olmayacaktır. Orada bulunan subaylarımız bizi samimiyetin üstünde bir yakınlık ile kabul ettiler, beraber yemek yedik ve çeşitli mevzulardan saatlarca konuştuk. Eski hatıralar, harp hikâyeleri saatlarımızı aldı. Arada sırada akisleneu bir gramofonda en muhena Türk musikisi plâklarını dinledik.

Daha ilk adımda Kağızmana karşı duyduğumuz sempati orada tesadüf ettiğimiz çok sıcak muhitin tesirlerile bir kat daha tezayüt etmiş oldu. Vakit geçiyordu. Ertesi sabah erken kalkmak ve yola çıkmak mecburiyetinde idik. Önde lüks lâmbası taşıyan bir zata peşine takıldık ve oldukca uzun bir yoldan sonra tek katlı bir evin önünde durduk. Geceyi burada geçirecekmişiz.

(Arkası 2 incide)

Büyük Röportajımız

Doğu sınırlarında bir gezinti

(Baş tarafı 1 incide)

O zaman Kağızmanda elektrik mevcut olmamasının ne kadar büyük bir eksiklik olduğunun farkına vardım. Bütün sokaklar kapkaranlık... Caddelerin kenarlarına dikilmiş olan ağaçlar bu karanlık içinde birer heyûlâ gibi görünüyorlar. Ve insana adeta bir korku ürpermesi veriyorlar. İçimi de bu ürperme ile önünde durduğumuz evin açılan demir kapısından içeri girdik. Mermer bir taşlık... Bize mihmandarlık eden zat sağdaki bir odayı işaret ederek: Buyurun diye yol gösterdi.

Daha ilk adımda hayretimizden donakaldığımızı gizlememek icap eder. Mükemmel döşenmiş bir salon piyanosundan, halısına, biblosuna kadar ne isterseniz var. Bir kenarda bizim için hazırlanmış haryolalardaki tertemiz yatak örtülerini görünce içimden ilk gelen arzu bunları bozmamak ve kafamızı yastığa koymamak:

— Ne dersin Nejat... Biz bu halde.. Kaç günlük seyahatın tozunu toprağını üzerimizde taşıyoruz.. Ev sahipleri ne diyecekler?

— Hakkın var amma... Ne yapalım. Bu gece yatar, yarın sabahta «biz her zaman bu kadar kirli değilizdir» diye ev sahibinden özür dileriz.

Yorgunduk. Nejadın söyledikleri aklımıza çok muvafık geliyordu. Soyunup yatağa uzanmağı en münasip bir hareket diye telâkki ettik...

Öyle bir uyumuşuz ki... Ertesi sabah adeta güçlükle gözlerimizi açabildik. İlk hazırlıklar bitince bizi bahçeye kahvaltıya çağırdılar. Ev sahibimiz Bay Musa bizi büyük bir nezaketle bahçede karşıladı ve kurulmuş olan kahvaltı masasına karşılıklı oturduk. Yer zümrüd renkli bir çimenle kaplı... Üstümüz, başımız, arkamız, önümüz hep yemiş ağacı... Birer kehribar sarılığında armutlar kendilerini çekemiyen dalların üzerinden aşağıya sarkmışlar... Elmalar insana mahcubiyetten kızarmış bir genç kızın yüzünü hatırlatıyorlar. Ve ceviz dallarında gaglayan kargalar bu âleme başka bir zevk veriyorlar. Masanın üstü ise çeşitli reçellerle adeta bir bayram yerine dönmüş. Burada nereye baksanız meyva görüyor, nereye gitseniz meyvenin bir şeklile karşılaşıyorsınız. Meyve bahçesini görünce bizim Bay Muhsinin mutat sükûtu bozuldu. Adeta kafesten kurtulmuş bir bülbül gibi şakıyor. Malûmya, o Gümüşanelidir. Onlarda da meyvecilik adeta ikinci bir tabiat haline gelmiştir. Bay Musaya soruyor:

— Sizde kaç çeşit elma vardır?

— Vallahi yalan söylemeyeyim amma, Burada benim bahçedeki çeşitler yirmi dördü bulur.

Bay Muhsin güldü:

— Bizim Gümüşanede 32 çeşit elmamız vardır.

Bay Musa bu ilk hamledeki hezimeti telâfi etmek istedi:

— Armutlarınız nasıldır?

Bay Muhsin sesini çıkarmıyor. Sonra yutkundu ve cevap verdi:

— Bizim armutlar o kadar iyi değildir. Sizinkiler herhalde daha mükemmeldir.

Bu sefer Bay Musanın yüzünde bir tebessüm yayıldı ve kat'i zaferi elde etmek için adeta iştiha ile konuşmağa başladı:

— Biz burada çilek te yetiştiriyoruz. Bakın şu reçel işte bu bahçenin çileğinden yapılmıştır.. Hele kayısılarımızın yenmesine doyum olmaz. Bir kaşık alın da bakın..

Sonra yüzümüze bakıyor:

— Buraya şöyle yazın ilk aylarında gelmeli ki meyvenin tam keyfini çıkarabilesiniz... Kiraz ile işe başlarız. Artık vişne, dut, kayısı, elma, armut, şeftali, ayva, hep birbirini takip eder. Bizim buranın senenin hiç bir ayında yemişsiz kalmaz, muhakkak bir şey bulursunuz.

— Ah diye lafa karıştım Çocukluğumuzda buraya gelmemiş olduğumuza esefleniyoruz.

— Bu ekadar esefleneçek bir şey değil... Yeniden gelir. Çocukluğunuzda eksik kalmış şeyleri telâfi edersiniz. Ve buna yardım etmek ister gibi masaya hizmet eden adamına emrediyor:

— Şu armuttan da kopar, şu gelin elmasından da getir, ayva da topla, erik te kopar...

Nasıl anlatmalı bilmiyorum. Cennetin o bin nimetile dolu bahçeleri olsa olsa Kağızmanınkiler kadar olabilir. Orada ne isterseniz var. Bir kolun uzanması dudaklarınızda bir meyvanın doyulmaz bir lezzet halinde erimesine kâfi gelebilecek.

Kahvaltıyı büyük bir şevk ile yedik ve derhal hareket etmek üzere Orduevinin önünü geldik. Otomobilimiz orada bizi bekleyordu. Akşam bizi sohbetlerinden hisselendirmiş olan kıymetli subaylar da orada idiler. Beraber bir iki resim çektik, sonra:

— Allaha ısmarladık diyerek tekrar yola düzüldük. Bugün ilk merhalemiz Kars olacak...

Rızasile kaçmış

Kars 22 — Sarıkamışın eren mahallesinden Hamdi kızı 338 doğumlu Ana hanım tepe mahallesinden Ağa oğlu 336 doğumlu Rıza Karataş tarafından pencereden girilmek suretile cebren kaçırıldığı iddia edilmiş ise de, birbirlerine nişanlandıkları ve kızın rızasile kaçtığı anlaşılmıştır.

HAVA

24 - 10 - 938 saat [illegible] rapor

Rüzgâr sürati: Sakin
» İstikameti: »
Yüksek sühunet : + 15 1
Sühunet : + 9 0
Düşük sühunet : + 5.4
Rutubet : % 69
Yağış: Yok
Hava tazyiki (Erzurumda) 610.8
» » (Deniz seviyesinde) 768 8

Kamyonetlere takılan çocuklar

Sarıkamışta bir çocuk beyni patlamak suretile öldü, şoför beraat etti

Sarıkamış [Hususî] — Zaralı şoför Osman idaresinde ve Zaranın 18 numarasında kayıtlı kamyonet yağ yüklü olarak Karstan Sarıkamışa gelirken belediye caddesinde inhisarlar idaresile dispanser binaları arasında yol üzerinde önüne çıkan on yaşlarındaki Cemal adlı çocuğu çiğnememek için şoför direksiyon yaparak kaçmış ve derhal firen de yapmış ise de kazanın önüne geçememiştir. Sağ arka tekerlek çocuğun başını ezmiş beynini dışarı fırlatmış, feci bir ölüm hadisesi ve fakir bir ananın döğünüp ağlamasile karşılaşan Sarıkamışlıların yürekleri sızlamıştır.

Ezilen çocuk halen asker bulunan Sarıkamışlı hasanın oğulluğudur. Öksüz ve fakir bir ananın idaresindeki Cemal sokaklarda lime, lime bir üst ile yalınayak dolaşır. Ve ara sıra kamyonetlerin arkasına asılarak bir müddet gittikten sonra atlamak gibi tehlikeli oyunları itiyat edinmiş olmasından başından gücün birinde böyle bir kaza geçeceği beklenirdi. Bununla beraber bu feci kazadan yalnız şoför mes'ul değil, müteselsilen hepimiz maddeten olmasa da manen şüphe yok ki: Mesuluz Suçlu, yarınım kurumları bu gibi muhtacı humaye çocukları kucaklayarak çalıştırıp yetiştirmek işini bilmem ki, daha ne vakte kadar ihmal edeceğiz?

Kaza mahalline gelen komser muavini ve polis Mustafayı takiben Cumhuriyet müddeiumumisi Bay Esat gelmiş ve tahkikata el koyarak meşhut suçtan evrakile birlikte suçlu şoför Osman mahkemeye verilmiştir.

Gece geç vakte devam eden muhakemesinde kamyonun sür'at ve şoförün kazadan kaçmak için hareketi tedkik ve mallinde keşif ve muayene yapılmak üzere muhakeme sababa taalik edilmiş, bu sabah yapılan ehli vukuf keşfi ve dinlenen şahitlerin ifadesinden şoförün hiç bir dikkatsizliği olmadığı ve ölen çocuğun bayağı ecelile susamış bir halde makineye atıldığı tahakkuk etmekle şoförün beraetine karar verilerek serbest bırakılmıştır. Dileriz ki bu kaza çocuklara ve çocuk sahiplerine bu kaza son bir ibret olsun.

Dört yaşında bir çocuğun ölümü

Iğdır (Hususî) — Taşburun nahiyesinin Kubn köyünden Hasan oğlu dört yaşlarında Musa dört günden beri ortadan kayip olmuştu. Yapılan araştırmalar neticesinde çocuğun cesedi köye beş kilometre mesafede sazlıklar arasında bulunmuştur.

Çocuğun yağmur ve souktan öldüğü söyleniyorsa da, bu kadar yaşta bir çocuğun köyden beş kilometre uzaklara gitmesi şüpheli görüldüğünden, başkaları tarafından oraya bırakılıp bırakılmadığı tahkik edilmektedir.

Bu gece « İstanbul » Eczanesi nöbetcidir

Trabzon-iran Transiti

Ne haldedir? Nasıl tamir edilir?

Nasıl muhafaza olunur?

[Dünkü yazıdan devam]

Şosenin mütemadi tamirleri mevsime ve mahallî vaziyetlere göre muhtelif eşkâli olan teknik bir iştir. İlkbaharda güzergâhın dik yamaçlara müsadif kısımların da sel tesirile hendekler, şivler tahribata maruz bulunduğu gibi bazı zamanlarda yüzlerce metremikâp teressübat yol üzerine gelerek geliş gidişi inkıtaa uğratır. Bu halde tamirat postaları teksif edilerek geceli gündüzlü çalışmalarla nihayet yirmi dört saatte yol temizlenip açılmaktadır. İlkbaharda hendekler ve şivler tamir edilmekle beraber karların erime mevsimlerinde şosede hasıl olan çöküntüler kırma taşla mevzii yamalara tamir edilir.

Yaz mevsiminde ve sonbaharda icabına göre mevzii yamalar ve hendek ve şiv tamiratına dikkat edilmekle beraber en mühim safhası şose sathındaki kırma taşların sökülmesi için alınan tedbirlerdir.

Bunun için kırma taş faslı müştereklerinin kumsuz kalmamasına itina olunarak rüzgâr ve seillerin sürüklediği ve otomobillerin savurup dağıttığı kum yerine yeniden kum getirilerek döşenir.

Otomobil tekerleklerinin şosede ayni izi takip etmeleri yolun çabuk bozulmasına sebebiyet verdiğinden buna mani olmak için tekerlek izleri süpürge ile ve mütemadiyen izale edilir.

İmalatın muhafazası için de anroşmanla tahkimat ve derivasyon gibi tedbirlere müracaat edilir.

Transit yolunda kış mevsiminde daimi tamirat postalarının mühim vazifesi vardır. Transit yolu güzergâhı Trabzondan itibaren 67 inci kilometrede Vavuk dağından 1800 rakamından 240 kilometrede Kop dağında 2167 rakımından 445 inci kilometrede 2300 rakımlı Saç dağından ve 445 kilometrede 2530 rakımlı Tahir dağından geçmektedir.

KIŞIN ŞOSELER

Yolun düzlük kısımları da 1000, 2000 rakımları arasında olup kışın yolun kısmı azamı kar altında kalmaktadır. Kar irtifaı yüksek yerlerde 80 santimetreye baliğ olduğu gibi dağlarda bazı yerlerde fırtına tesirile 4 6 metre irtifaa kadar kar toplanmaktadır. Yol karla kapanmağa başladıkca mütemadi tamir postalarile kar kaldırılıp otomobil geçidi temin edilir. Evvelce senede altı ay bu yoldan araba işlemezken son senelerde kar temizlenmesi suretile kışın yolun geçit vermediği müddetler fasılalı olarak ceman yirmi otuz güne inhisar etmiştir.

Dağların iklim vaziyeti itibarile Transit yolunun kışın daima açık bulundurulması imkân dahilinde değildir. Zira günlerce çalışılarak büyük masrafla vücuda getirilen kar tahriratını müteakip bir fırtına çıktığı takdirde yarım saat içinde yol tekrar 4 6 metre irtifaında karla kapanmaktadır.

Fazla karlara ve şiddetli fırtınalara sahne olan mevkilerde sık sık can kurtaran binaları yapılmıştır Bu binalardaki amele postaları kar temizlemekle beraber yolculara yardım ederler.

Karların erime mevsiminde de mütemadi tamirat büyük bir ehemmiyet iktisap eder. Kar sularının şose kütlesine nufuzile şose kütlesi az yıllamakta olduğu gibi bu mevsimde kamyonların tekerleklerine taktıkları zincirler şose taşlarını söker Karların erime mevsiminde yol acele süprüldüğü gibi harab olan şose yontuları da kırma taş'a tamir edilir

Otomobil trafiğine makadam şoselerde mütemadi tamirattan başka trafiğin kesafetine ve mahallî şeraite ve taşın cinsine göre beş ilâ on senede bir bütün şose arzınca kırma taş konup silindirlenmek suretile esaslı tamirlere ihtiyaç ve zaruret vardır Yani inşaatı ikmal edilmiş olan yolların iyi halde muhafaza ve idamesi mütemadi tamirattan başka her sene peyderpey muhtelif kısımlarında - yolun heyeti umumiyesinin laâkal onda biri - nisbetinde esaslı tamiri icabettirmektedir. Hopa - Borçka ve Trabzon - İran transit yollarında bu işler fennî ve muntazam surette yapılmaktadır. Bu yollar halen iyi halde oldukları gibi seneden seneye tahsisat imkânları nisbetinde yapılacak tamiratla daha iyi hale gelecektir

BİR ŞEHADET

Garip tesadüftür ki Yedigün mecmuasındaki tenkidin yazıldığı zamana çok yakın bir günde transit yolundan geçerek dairei intihabiyesine giden bir mebusumuzdan 17 Ağustos 938 de aşağıdaki telgraf alınmıştır:

« Dört saatte Trabzon'dan Gümüşane'ye asfalt yol gibi tatlı bir yolculukla geldim. Böyle bir yolun bütün Türkiye'ye teşmilini candan dilerim.)

Bundan başka Trabzon Valisinden ve işbaşındaki Nafıa müdürlerinden bu yollar hakkında yeni malûmat istenmiş olup gelen cevaplar da denkidin yol inşa ve mütemadi tekniğine vukufsuzluktan ve esaslı tamiratı henüz yapılmamış yol aksamının fark edilmemiş olmasından ileri geldiği tebarüz etmektedir.

Yukarıki izahatın bu yollarda yapılmış ve yapılmakta olan işleri aydınlatmış olacağını ümit ederiz.

Yeni Belediye meclisinin ilk toplantısı

Belediye kanununun 51 üncü maddesine tevfikan 1 teşrinisani 938 tarihine müsadif salı günü saat 14 de içtima edecek olan belediye meclisinin müzakere ruznamesi aşağıda yazılmıştır.

RUZNAME:

1 — İki reis vekili iki kâtip intihabı.
2 — Üç daimi encümen azası intihabı.
3 — Bir senelik mesai raporu
4 — 936 senesi hesabı katisi.
5 — 938 senesi bütçesi fasılları arasında münakale.
6 — Evrakı varide.

Karsta elektrik

Kars 22 — Belediye tarafından süt fabrikasından alınmasına karar verilmiş elektrik tesisatı bitmek üzeredir. Fabrika elektrik vermeğe hazırdır. Tesisat kısmen bitmiş ve tecrübelere başlanmıştır.

Roman: 37

TAYYARECİLER

Yazan: İ. RAHİLLO ***Ruscadan çeviren: NİHAL YALAZA***

Kumandanla meşgul oldukları için kimse tayyarenin içine bakamadı. Halbuki Andrey de heyecandan çok sert ve seri bir iniş yapmıştı. Makine sarsıldı ve ayakları bağlı olan bir at gibi sıçradı. Andrey motörün ceryanını kestikten sonra Hrustalefe koştu.

Gavrikten atlayışın son kısmının teferruatını öğrenirken, taşkın bir muhabbet ve hürmetle ve fevkebeşer bir cesaret ifadesi arar gibi, Hrustalefin yüzüne bakıyordu.

Kumandanın atlayışı kıtada tam bir ay konuşma mevzu olmuştu.

26

Güzel bir gündü. Havada, yüksekten tek tük siratüs bulutları geçiyordu. Hrustalef karargâhta oturduğu yerde somurtarak diyagramları tetkik ediyordu. Onu bunların arasında bilhassa atış sütunları kızdırıyordu İsabet çok zayıftı. Hakikaten, Volk zamanında havada atış dersleri yok gibi idi. Fakat Hrustalef, bölüğü aldığı zamandan beri muntazam çalışılıyordu. Buna rağmen atışın isabeti iyileşmedi.

Hrustalef buna hem kızıyor, hem sebebini araştırıyordu.

Bugün hangara gelir gelmez sıhıye şubesi müdürünün imzasını taşıyan bir tamim verdiler: tayyareciler senelik sıhhat muayenesine gönderileceklermiş.

Hrustalef atış gününü kaybedeceğine fena alde öfkelendi ve sözlerini esirgemeden telefonla sıhıye şube müdürile atıştı.

Tayyareler starta hazırdılar. Bölük mühendisi, 8 numaralı makine yarım saat geç kaldığından, uçuşlara iştirak etmiyeceğini bildirdi. Kalbi hasta olan mühendis Aleksayenkoya küfür savurmamak için bir kenara çekilerek birkaç dakika bekliyor ve ancak ondan sonra uçuşun başlamasına kumanda ediyor.

Yemekten evvel kıta kumandanı starta geldi. Hrustalef: Mutlaka bu doktor parçası şikâyet etti, diye düşündü. Manevralardan sonra iki kumandan arasındaki münasebet biraz kırıktı. Hrustalef kıta kumandanının herşeyde bahane aradığını sanıyordu.

— Ne yapıyorsunuz?

— Atış ediyoruz.

Atıcılar itfaiye kızağının yanında nişan tahtalarına bakıyorlardı. Aksi gibi bir tek isabet yoktu. Martinaf talimi sükûnetle seyrediyordu. Hrustalef ise yerin dibine geçmek istiyordu. Bir tek ümidi Popof'ta idi. Bu vaziyeti nasıl olsa o kurtarabilirdi.

27

Popof kayışlarını ilikledi ve:

— Hazır; diye bağırdı.

Tayyare bir fırlayışta yükseldi. Hiç bir şeyde değişiklik yoktu Herşey hergünkü uçuşlardaki gibi idi.

Popof makinanın içinde, odasının pencerelerini kapatmak için nereden macun bulacağını düşünüyordu. Bugün yarın karısı gelecekti. Karısı en ufak ceryan ve rüzgâra karşı çok hassastı. Altimetro yüdi yüz metre gösterdi. Vakıt geldi; telâşsız, rüzgârı ölçmeğe hazırlanmağa başladı. Çantasından tayyare defterini çıkardı ve büyük bir maharetle ince kalemi kürk eldivenli elile tutarak irtifaın hava derecesini tesbit etti.

Andreyin omuzuna bir şaplak vurduktan sonra makinadan dışarıya eğilerek rüzgârın istikametine baktı.

Kenara yatmış tayyare yan hareketile sallandı. "Manşı atışa hazırla" diye işaret verdi İpin kopmaması için Manş az sür'atla atlıyordu. Onun için sür'at azaltmak lazımdı.

Popof manivelâyı çekti Fakat geriye bakınca Manşı göremedi daha kuvvetli başlığı manivelâyı iki elile çektiği halde Manş gene açılmadı. Popof kenardan sarkarak, aşağı baktı. Rüzgâr sert bir hamle ile şakağına vurdu; gözlük burnunda zıplamağa başladı. Kilitten kurtularak kablolara saplanan Manş rüzgâr ceryanile füzelaja sıkıştığı için açılamıyordu.

Kumandanın emrine göre, bu gibi vakalarda aşağı inerek manşı tekrar asmak lâzımdı. Fakat Popof bunu yapmadan işi halletmeğe karar vermişti. Aşağı sarkarak, direksiyonun, ihtiyat kolile mahrutu aşağı itmeğe çalıştı ise de, kol kısa kaldı. O zaman Popof kayışlarını çözerek, iskemlenin üstüne çıktı ve yarı beline kadar dışarıya sarktı.

Rüzgâr tayyareyi birden bire salladı. Hava rasıda muvazenesini kaybederek rüzgârı ölçtüğü âleti saplanarak baş aşağı sarktı. Bu vaziyette, ayaklarile turele tutunarak kollarının bütün kuvvetile vücüdunu yukarıya çekti ve güçlükle kabinaya sokuldu. Geriye bakınca sarkmış uzun iple tulumunun kopmuş kol parçasının sallandığını gördü

(Arkası var)

DIŞ SIYASA

İngilterenin uzak Şarktaki son vaziyeti

Avrupa buhranının hallinden sonra, uzak Şark buhranı halledilmek şöyle dursun, büsbütün saçağı, bacayı saracak bir inkişaf göstermektedir. Japon kuvvetleri merkezî Çinde gayet arızalı arazide güçlükle ilerliyorlar, Çinliler ise, çete muharebesini kabul ederek, düşmanı önden, sağdan, soldan, geriden mütemadiyen hırpalamaktadır.

Japonların Tung Kuan eyaleti dahilinde Kanton - Kaolung demir yoluna karşı açtıkları son taarruz da neticelenmek üzeredir. Şu dakika Japonların Kanton şehrine girmiş oldukları kabul edilebilir.

Fakat mesele gene halledilmiş değildir. Japonlar, ileriye sürdükleri kuvvetli vesaite rağmen, Çinlileri kendi kontrolleri altına almağa muvaffak olamamışlardır. Hâlâ ilânı harpsiz olarak on beş aydanberi devam eden bu muharebeler Tokyo hükûmetinin ümit ettiği gibi seri neticeler vermemiştir. Japonlar Şanghay mıntakasını, Nankini; Hankeuyu, en sonunda da Kantonu ellerine geçirdikleri halde, Çin mukavemetini bir türlü kıramamışlardır.

Şimdi kış ta gelip çatınca, Japonların askerî harekâtını işkâl etmiş olacaktır.

Şimdi Japonyada işler tamamile askerlerin elinde bulunmaktadır. Onlar neticeye bir ayak evvel varmak için, Japon hükûmetini yeni malî fedakârlıklara sevkedeceklerdir. Halbuki Japonyanın bu kadar müşkül mevkide kalacağı Tokyoda hiç zan ve tahmin edilmeyordu.

Son yapılan ve aylardanberi devam edilen askerî harekât ile, Çin ordusunun Kanton vasıtasile gerek harp malzemesi tedarikinin, gerek iaşesinin önüne geçilmek istenmiştir.

Mareşal Çan Kayşek, muharebeyi müessir bir surette idame edebilmek için üç yoldan istifade ediyordu: Hankeuya kadar uzanan Sevyet yolu, Fu Gunan - Hanoi yolu ve bir de Kanton yolu. Askerî ravitaymanı en ehemmiyetli olan bu yolu Japonlar şimdi ellerinde bulundurmaktadırlar.

Japon hükûmeti devletlere gönderdiği bir notada, bu harekâtın sırf Çin ordusunun gerek iaşe, gerek mühimmat cihetinden muvasalâ yolunu kesmek maksadile yapıldığını ve diğer devletlerin Çindeki menfaatlerinin daima göz önünde bulundurulacağını bildirmişti. Hiç şüphesiz Japonlar bu nota ile bilhassa İngiliz efkârı umumiyesini tatmin etmek istemişlerdir.

Fakat bu notanın, oldukça nazik beynelmilel ihtilâflara yol açacak mahiyette hâdiseler çıkmasını önleyebileceği tabiî zannedilemez. Bilhassa İngiltere ile Japonya arasında bu bakımdan vaziyet ehemmiyetlidir. Japonlar şimdiye kadar İngiltere ile bir mesele çıkarmamak için cenubî Çinde yapılacak harekât üzerinde tereddüt etmişlerdi. Fakat şimdi harekât başladığına ve burada yeni bir cephe tekevvün ettiğine göre, Tokyoda askerî noktainazarın siyasî noktainazarlara takaddüm ettiği anlaşılmaktadır. Eski hariciye nazırı general Ugakinin istifasından sonra, Japon dış siyasası büyük bir değişiklik göstermektedir. General Ugaki İngilizlerle mukarenet tesis ve iyi anlaşma politikasını takibediyordu. Fekat general, İngiltereye karşı zaaf göstermekle ittiham edilmişti. Nazırın istifasından sonra, Japonyanın itidal politikasını terkettiğine kanaat hasıl olmuştur. Cenubî Çine karşı devam eden askerî harekât ta bunun bir delilidir.

İngilterenin uzak Şarktaki vaziyeti hakikaten nezaket kesbetmiştir.

EN SON HABERLER

Almanlar şimdi Litvanyaya hücuma başladılar

(Baştarafı 1 incide)

addettiği bir meseleyi tahrik etmenin ne kadar caniyane bir teşebbüs olduğunu takdirlerinize bırakırım.»

Doktor Beneş Londrada

Londra, 23 — Eski Çekoslovak Cumhurreisi Doktor Beneş refikasile buraya gelmiştir. Doktor Beneş gazetacilere vaki olan beyanatında azcümle şunları söylemiştir:

— Ben artık sadece bir Çekoslovak vatandaşıyım Çekoslovakların istikbali ve mukadderatı selâhiyettar bir hükûmetin elindedir. Çekoslovakyada bundan sonra neler olabileceğini ancak peygamberler bilirler İngiltereden sonra Amerikaya gideceğim. Artık bidema siyasî beyanatta bulunmayacağım gibi, gazetecilere de hiç bir mülâkat veremiyeceğim.

Leh - çek müzakereleri bitti

Varşova, 23 — Çek hükûmeti büyük elçisi ile Polanya Hariciye Nazırı Miralay Bek arasında devam eden müzakereler bitmiştir. Bu münasebetle Macarlarla dostane münasebet tesis etmek kabil olabileceği anlaşılmıştır. Gerek Polanya, gerek Macaristan Çek hükûmetini tam istiklâle sahip olarak tanımışlardır.

Polanya ve Çek gazetelerinin neşriyatına göre, Varşova ile Prağ arasında ve Macaristanla müşterek bir demir yolu proğramı kabul edilmiştir.

İtalyanın Almanyaya göndereceği iptidai maddeler

Roma, 23 — İtalyan müstemlekelerinden Almanyaya gönderilecek iptidai maddelerin Tiryeste ve Ceneve üzerinden gönderilmesi hususunda bir anlaşma yapılmıştır. Bundan başka İtalyanın şimalinde müsait bir yerde Alman malları için arazi ayrılacaktır.

Sıra müstemlekelere geldi

Paris, 24 — Alman hükûmeti, eski müstemlekeler meselesi hakkında Fransa hükûmetine henüz hiç müracaatta bulunmamıştır.

Bununla beraber hükûmet ve siyasî mahafil bu mesele ile yakından meşgul olmaktadır.

Macarlar Çek tekliflerini beğenmediler

Budapeşte, 23 — Bugün öğleden sonra nazırlar meclisinde Çekoslovak teklifleri tetkik edilmiş ve neticede kabul edilemiyecek şekilde olduğu görüldüğünden mukabil teklif yapılmasına karar verilmiştir.

Çek teklifleri ile Macar mukabil tekliflerinin mahiyeti henüz malûm değildir.

Kanton düştü, şehir yanıyor

(Baş tarafı 1 incide)

Kanton şehri ateşler içinde kalmıştır. Çünkü Çinliler şehri tahliye ederken ve etmeden evvel bütün müesseselere Japonlar ateş vermişlerdir. Zengin mahalle denilen muhite yakın bulunan bir Fransız hastanesinde tahliyesine başlanmıştır. Hemen hemen bütün Fransız mıntakası ateşten müteessir olmaktadır. Hankodan cenuba doğru giden bütün teller Çinliler tarafından kesilmiş ve mevcut elektrik fabrikası kapatılmıştır Şehrin su ve elektrik ihtiyaçları Fransızların limanda ki gambotlara verleştirdiği elektrik motörlerinde temin edilmektedir. Kantonun tahliyesi dolayisile şehirde hemen hemen hiç kimseye rastlanmamaktadır.

İngiltere tehdit ediliyor

Tokyo 24 (A.A) — Japon selâhiyettar mahafili namına Jennurie Şinduga isimli gündelik Japon gazesine beyanatta bulunan Şindog ezcümle şu noktaları tebarüz ettirmiştir. Muntazam bir Japon ordusu ve kuvvetli bir Japon filosu karşında gerek İngiltere ve gerekse Fransa sularında mevcut kuvvetlerile uzak şarktaki menfaatlarını koruyabilecek kudrette değildir. İngilizler Japonlara karşı gene eski takip ettikleri gibi bir antirika yolu takip ederlerse Japonların bu hareketi ciddi surette cezalandıracaklarını bilip bu cezayı karşılamağa azmetmelidirler.

Erzurumda bir memurlar islihlâk kooperatifine ihtiyaç var

(Başmakaleden devam)

iştirak edeceği kanaatini besleyoruz. Bununla beraber dışarıdan bazı itiraz seslerinin yükseleceğini de tahmin ediyoruz. Esnaftan birçok kimselerin menfaatı bu teşebbüsle haleldar olacağı için: Biz kazanmıya cak mıyız? Biz dükkânımızı kapayacak mıyız ? Şeklinde süaller müvacehesinde kalmamız büyük bir ihtimal dahilindedir. Fakat şunu derhal söylemeyiz ki ticaret insanların gafletinden istifade etmek, teşkilâtsızlıktan kuvvet alarak para kazanmak sanatı değildir. Bilâkis, açık rakabet karşısında işini bilmek, postunu kurtarmak, zekâsını istimal ederek para kazanabilmektir. Ortada umumî bir hayat ucuzluğu menfaatı mevzuubahis iken ufak bir zümrenin menfaatlerinin haleldar olmasını kimse nazarı itibare almak mecburiyetinde değildir. Binnetice Erzurumda bir memurin istihlâk kooperatifi teşkil edilmesi husundaki bir fikrimize bu bakımdan yapılacak itirazlara bir değer vermiyeceğiz.

Düşüncemize göre bu ana fikir etrafında derhal faaliyete geçilmek iktıza eder. Hattâ Halkevinde bütün memurların bir araya toplanması ve kooperatif için ilk adımların şu günlerde atılması mümkün olabilir.

Erzurumun kıymetli Valisi İşcan bu fikri benimser ve memurin kooperatifi mevzuunda vilâyet memurlarını bir birlik haliude toplarsa, Erzuruma yeni ve mükemmel bir müessese hediye etmiş olacağı gibi buradan her zaman gelip geçecek memur ve subayların şükran ve minnetlerini de kazanmış olur.

B. D.

Ağrı ağır ceza işleri

Kars 22 — Mülkî teşkilâtları Kerata görülmekte olan Iğdır İçesi ağır ceza işleri ile tuzluca kazası ağır ceza ve asliye işleri Ağrıdan alınarak Karsa verilmiştir.

Yakalanan hayvan hırsızları

Çıldır (Hususî) — Aşağı canbaz köyünden Yusufve Alihayar ismindeki adamlarında iki beygir çaldıkları Jandarmaya haber verilmişti. Yapılan tahkikat neticesinde, hırsızlar çaldıkları bir kısrakla bir idişi köye götürürlerken yakanlanmışlardır.

1001 Gündüz

— 10 —

Senden hazzettim

Ertesi gün Muharremin evine gittim. Orada büyük bir izzet ve ikram gördüm

Bu parayı günlerden beri baktırdığım kıza teslim ettim.

— Şimdi büyük bir konak kiralıyacak, içini mükemmelen döşiyeceğiz dedi.

Onun sözlerini hiç bir şey anlırmadan tutuyordum Güzel bir ev kiraladım içerisini mükemmelen döşedim. Yeni ihtiyaçlar için tekrar Mahyardan para aldım Bununla cariyeler, hizmetçiler, uşaklar aldım. Biz artık rahat bir hayat yaşamağa başladık. Oturduğumuz mahallede herkes beni o kızın kardeşi zannediyordu. O kadar iyi geçiniyordukki.. Kendisi vakıa güzel, çok malûmatlı ve çok akıllı bir kadın idi amma benim gönlüm Dürdanede olduğundan onu gözüm hiç görmüyor ve her an kendisini bırakıp gitmek isteyordum.

Aradan oldukça uzun bir müddet geçtiği halde bana hâlâ kim olduğunu söylememiş, ismini bile vermemişti. Ben kendisini terk etmek istedikçe:

— Hayır, olamaz, biraz daha bekle, bana karşı göstermiş olduğun insaniyete layık olduğu veçhile mukabele etmek isterim, derdi. O zaman ben:

— Başına gelen işlerin sebebi nedir, sen kimsin? Diye sorardım.

Merakımı bir türlü tatmin etmek istemez:

— Hele bir parça daha dur. Her şeyin bir zamanı var. Zamanı gelince sen de merak ettiğin bir çok şeyleri öğrenirsin, derdi.

Ben de zaten yapacak bir işim olmadığı için akibetimizin ne olacağını merak ederek beklerdim Bir gün bu kız bana bir torba altın verdi:

— Git Muharrem adlı bir kumaş tüccarı vardır. Onu bul, onda çok güzel Hint kumaşları vardır. Onlardan bir kaç top seç al, fakat hiç pazarlık etmeden ne isterse ver, dedi.

Ben pazara giderek Muharremin mağazasını bulduım, en ağır kumaşlardan bir kaç top seçtim ve hiç pazarlık etmeden istediği parayı da verdim. Muharrem benim gibi bir müşteri bulmuş olduğundan her halde memnundu Aradan bir kaç gün geçince oraya tekrar uğradım ve tekrar bir çok kumaşlar aldım. Muharrem benim alışverişimden çok hoşlanmıştı:

— Efendim, dedi, Ben sizden pek ziyade hazzettim Münasebetimiz böyle müşterilik, dükkâncılık münasebetinde kalmasın.. Bize buyurun, beraber yemek yiyelim, içip eğlenelim.

Ben de bu teklife karşı ertesi gün geleceğimi söyleyerek ayrıldım. Eve gelince Muharremin beni davet etmiş olduğunu kıza anlatınca:

— Aman, dedi, sakın davete gitme mezlik etme.. Hem ziyafetten sonra sen de onu bizim eve çağır. Ona güzel bir yemek yedirelim.

Kızın Muharreme karşı böyle fazla alâka beslemesi ve benim ziyafete davet edilmiş olmamdan âdeta büyük bir sevinç duyması hayretimi mucip oldisede, kendisinden bir şey anlamanın kabil olmayacağını bildiğim için hiç ses çıkarmadım ve gene gelecek günleri bekledim.

Her ne hal ise ertesi gün öğle yemeğine Muharremin evine gittim. Orada büyük bir izzet ve ikrama mazhar oldum. Ayrılacağımız sırada:

— Yarın öğle yemeğinde ben sizi beklerim.

Diye Muharreme yaptığım teklif pek makbule geçti. Muharrem ertesi gün bizim eve geldi. Selâmlık tarafında çok güzel bir sofra hazırlanmıştı. Yemekler hep seçme idi. Muharreme sofraya otururuca sordum:

— Bir parça şarap içeriz değilmi?

— Hayhay memnuniyetle.

Karşı karşıya geçtik. Şuradan buradan konuşarak kölelerin getirdikleri kadehleri birbiri arkasına boşalttık. Saz çalan ve şarkı söyleyen cariyeleri dinledik. Vakıt artık akşama yaklaşmıştı. Muharrem evine gitmek istiyordu Halbuki biraz evvel beni dışarıya çağırın kız:

— Muharremi salın koyiverme, bu akşam burada kalsın diye sıkı sıkı tenbih etmişti.

Bu tenbihe riayet etim:

— Yok, dedim, Muharrem.. Bu cumbuşlu âlemi bozarak eve gitmeğe kalkmak erkekliğe yakışmaz. Pekâla güzel bir vakıt geçiriyoruz. Bu meclisi böyle yarın sabaha kadar uzatmakta ne mahzur var..

— Hayır, hiç bir mahzur yok amma sizi rahatsız etmekten korkuyorum.

— Aman Muharrem, dostlar arasında rahatsızlık mevzuubahis olur mu hiç?

Muharrem benim bu israrlarım karşısında geceyi de bizim evde geçirmeğe razı oldu. Gece yarısına kadar eğlendik, içtik. Artık yorulmuştuk. Sabah yaklaşıyordu Muharreme:

— Senin için bir yatak hazırlattım. Oraya buyur. Bir parça da istirahat etmek lâzım diye yol gösterdim ve onu selâmlığın bir odasına götürdüm. Kendim de odama çekilerek yorgunluktan ve fazla içmekten hemen kafamı yastığa koydum. Orada derin bir uykuya dalıvermiştim. Az sonra yatağımdan fırlayarak kalktım. Ev sahibim, meçhul kız bir elinde bir şamdan, öbüründe hançer olduğu halde odama gelmişti:

— Ne var, ne oldu diye sordum.

Kız korkunç bir kahkaha ile güldü:

— Ne olacak, dedi, kalkta misafirinin halini gör. Kendi kanı içinde yüzüyor.

Evlâ ben bu laflardan bir şey anlıyamadım. Sonra yataktan fırladım. Geyinmeğe bile lüzum görmiyerek Kızın peşinden Muharremin yattığı odaya gittim. Kızın söylediği temamile doğru imiş Muharrem başı vücudundan ayrılmış bir halde, kan içinde yatağında yatıyordu. bu manzarayı görünce:

— Sen ne biçim insafsız bir kadınsın. Madamki kanınla böyle cinayetleri işlemek istidadi varmış. Niçin bu çirkin maksadına beni alet ettin, utanmıyor musun?

(Arkası var)

Cumhuriyetin 15 inci yıldönümü

Sarıkamışta hazırlıklar

Sarıkamış [Hususî] — Burda hayat saçan, her köşe de yer yer bayındırlıklar belirler; Türk ulusunu istiklâl ve refaha kavuşturan Cumhuriyet idaremizin on beşinci yıldönümü ün parlak surette kutulanması için kaymakam ve belediye reisi Bay Ziya Oğuz başta olduğu halde Jandarma birlik komutanı Suni Blamir Cumhuriyet Halk Partisi ve Halkevi başkanı ve mensuplarile ortak okul direktörü Cevat Gubi ve öğretmenlerle kültür işyarı Cazim Ural ve ilk okul öğretmenlerinden ve tüccarlardan teşkil olunan tali komisyon hummalı faaliyetle çalışmaktadır. Haber aldığıma göre 29 Teşrini evvel gecesi Halkevinde umuma bir balo verilecek fener alayı yapılacaktır. Müteakip gecelerde de Halkevi gösterit kolu « Himmet'in oğlu » adlı piyesi parasız olarak umuma gösterecek Orta okul Ana piyesini temsil edecek ve bir müsamere verecektir. İlk okullar birer müsamere hazırlamaktadırlar.

Kunduracı, terzi, demirci, sobacı ve tenekeci esnafları birer grup halinde geçit resmine iştirak etmek için hazırlık yapmaktadırlar.

Evlenme

Sekreterimiz Cemal Yücelin ağabeyisi Sarıkamış topçu levazım müdürü yüzbaşı bay Celal Yüceller vilâyet muhasebe memurlarından bay Şekir Özorhanın kızı bayan Nebahat Özorhanın medenî nikâhları dün belediyede yapılmıştır. Çiftlere saadetler dileriz.

Erzurum Nümune hastanesi Baştabibliğinden :

Erzurum nümune hastanesinin 938 yılı ihtiyacı olan ve kalorifere yarar 18,50 cinsden yıkanmış tozsuz taşsız azı 70 çoğu 140 ton Zonguldak kömürü 2490 sayılı artırma eksiltme ihale kanunu mucibince kapalı zarf usulile 15-10-938 gününden itibaren eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 2-T. Sani-938 Çarşamba günü saat 14 de vilâyet sıhhat müdüriyetin de müteşekkil komisyon tarafından icra edilecektir.

1 — Tahmin bedeli 6720 liradır.

2 — Teminatı muvakkatesi 504 liradır.

3 — İstekliler teklif mektuplarını belli gün ve saatten bir saat evveline kadar komisyona vermiş ve yahut posta ile göndermiş bulunacaklardır.

4 — Talipler ticaret vesikaları ve %7,5 teminat akçalarile birlikte komisyonu mahsusuna müracaatları ilan olunur. (No. 116) 4—4

Vilaâyet daimî encümeninden

Gurup inşaatı sahasında kısmen yapılmış olan modern nümune evinin çatı inşaatı açık eksiltme usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Keşif bedeli 4084 lira 52 kuruştur.

2 — Eksiltme 1 - İkinci Teşrin - 938 salı günü saat 15 de encümeni daimi odasında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 307 liradır.

4 — İstekliler evrakı fenniyesini encümeni daimide okuya bilirler.

5 — İstekliler b[illegible] gibi işleryaptığına dair ehliyet vesikası ve ticaret odası vesikalarile birlikte yukarıda ikinci maddede yazılı gün ve saatta encümeni daimî riyasetine müracaat etmeleri ilân olunur. (No. 117) 4 — 4

Karaköse Satınalma komisyonundan

Kağızman için 200 ton ekmeklik un kapalı zarfla eksilmeye konulmuştur Tahmin bedeli 32000 lira ilk teminatı 2400 liradır. Eksiltmsi 7 11 938 Pazartesi saat onbeşte Karakösede askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Teklif mektupları saat ondörde kadar kabul edilecektir. Şartnamesi 160 kuruş mukabilin de görülebilir. (No 126) 4—2

Karaköse Askeri Satın Alma Komisyonundan :

Karaköse için 425 ton saman kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 10500 lira ilk teminatı 787 lira 50 kuruştur. Eksiltmesi 5 - ikinci teşrin - 938 Cumartesi saat onbirde Ağrıda askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir teklif mektupları ihale saatından bir saat evveline kadar komisyona verilmiş olacaktır. (No. 122) 4 — 2

Vilayet Daimî Encümeninden:

Hodson markalı Vilayetin eski otomobili 17—10—938 gününden itibaren on beş gün müddetle açık artırmaya konulmuştur.

Bu otomobilin ihalesi 2—11—938 Çrşaaba günü saat 15 de Vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır. Muhammen bedeli bin lira ve muvakkat teminatı 75 liradır isteklilerin mezkûr gün ve saatte vilâyet daimî encümenine müracaat etmeleri ilan olunur (No: 129) 4—3

Erzurum Belediyesinden

Beher torbasının muhammin fiatı Lira	kuruş	Cinsi	Adedi
1	75	Çimento	1000 torba

1 — Erzurum belediyesi ihtiyacı için yukarıda cinsi ve miktarı yazılı açık eksiltme ile münakasaya çıkarılmıştır.

2 — Eksiltmesi 5-11-938 Cumartesi günü saat 11 de belediye dairesinde yapılacaktır.

3 — Bedeli muhammin 1750 liradır.

4 — Taliplerin 131 lira 25 kuruşluk teminatı veya kanka makbuzunu belediye muhasebesine yatırmaları şarttır.

5 Fazla izahat almak isteyenler belediye fen dairesine müracaat edebilirler.

(No 135) 3—2

Vilâyet daimî encümeninden

Husust idarenin şahsiyeti manevîyesi namına tapuya bağlı Pasinler kazasının Sürbahan köyünde manastır vakfından bin dönüm arazi ile sekiz dönüm çayırın ihale günü olan 21 - 10 - 938 gününden itibaren on gün uzatılmıştır.

Muhammen bedeli 4000 lira ve muvakkat teminatı 300 liradır. İhale günü 2-11-938 Çarşamba günüdür. Şeraiti anlamak isteyen taliplerin Encümen kalemine murcaat etmeleri ilân olunur. (No: 136)

Erzurum Kültür Direktörlüğünden

Erzurum lisesile öğretmen okulunun aşağıda miktarları yazılı et ve sade yağın 10-10-938 perşembe gününden itibaren 15 gün müddetle eksiltmeye konulmuştur. 4-11-938 cuma günü saat 14 de Kültür Direktörlüğü binasında ihaleleri yapılacağından isteklilerin pey sürmek için teminat ve ticaret vesikalarile birlikte müracaatları ilân olunur (No. 131) 4—2

Adı	An : Kilo	Çoğu : Kilo	Lira K.
Koyun eti	40	65 yevmi	
Sığır eti	40	65	240 91
Sade yağ	2700	3500	182 12

Erzurum Vilâyet Matbaasında

Başlık, Duvar ve El-ilânları, Defter, Fatura, makbuz, Cetvel Kartvizit, Amele karnesi, Evrakkalemleri, Muhasebei Hususiye ve Nafialara ait Bilûmum Evrakı Matbua, Kitab, Ehliyetname, Sıhhat ve Hüviyet Cüzdanları

UCUZ ve NEFİS BİR SURETTE TABI

Hariç Vilâyetlerden gönderilecek siparişler süratle ihzar edilir,

Adres: *Erzurum - Vilâyet Matbaası*

Türkiye İş Bankası

1938

KÜÇÜK CARİ HESAPLAR

İkramiye planı

4	adet	1000	liralık	— 4000 lira
8	»	500	»	— 4000 »
16	»	250	»	— 4000 »
76	»	100	»	— 7600 »
80	»	50	»	— 4000 »
200	»	25	»	— 5000 »
384	»			— 28600 »

Kuraları 1 Mart, 1 Haziran, 1 Eylûl, 1 Birinci kânun tarihinde çekilecektir.

En az elli lira mevduatı bulunan hesaplar kuralara dahil edileceklerdir.

(No. 476)

Bayburt As. satınalma Komisyonundan :

125000 kilo un kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 15625 lira ilk teminatı 1172 liradır, ihalesi 9 - 11 - 938 Çarşamba günü saat dokuzda Bayburtta askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir, Teklif mektupları ihale zamanından bir saat evvel komisyon başkanlığına verilmiş veya posta ile gönderilmiş bulunacaktır. (No. 137) 4—1

DOĞU

İLÂN TARİFESİ

8	inci sahifede santimi	25	kuruş
7	» » »	50	»
6	» » »	75	»
5	» » »	100	»
4	» » »	150	»
3	» » »	200	»
2	» » »	250	»
1	» » »	400	»

İlân verecek kimseler DOĞU Gazetesi idare Müdürlüğüne müracaat etmelidirler. Devamlı ilânlar için husust tarife tatbik edilir.

Kırmızılı ilânlarda tarife bir misli fazlasile alınır.

Adres değiştirmek 25 kuruşluk ücrete tabidir.

DOĞU Abona tarifesi

Seneliği	:	12	Lira
Altı aylığı	:	7	»
Üç aylığı	:	4	»
Bir aylığı	:	1.50	»

ECNEBİ MEMLELEKETLER İÇİN

Seneliği	:	24	Lira
Altı aylığı	:	14	»

Hususî ilanlar için ayrı tarife tatbikedilir.

Sahip ve Başmuharriri

CİHAD BABÂN

Umumi neşriyatı idaredeu yazı işleri

Müdürü : Bahadır DÜLGER

Basıldığı yer: DOĞU Basımevi

DOĞU

İlânlarınızı kabul eder,

FIRMANIZI

Bütün Doğuya tanıtır

"DOĞU„ büyük bir memleket parçasının her tarafında okunan bir gazetedir.

Doğu illeri ile ilgisi olan bütün müesseselerin gazetemiz vasıtasile kendilerini bu geniş bölgeye tanıtmaları menfaatlerinin ilk icabıdır.

İLANLARINIZI

Doğrudan doğruya

GAZETEMİZE gönderiniz

T. C. ZİRAAT BANKASI

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarından en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır :

4	Adet	1,000	liralık	4,000 Lira
4	.	500	.	2,000 .
4	.	250	.	1,000 .
40	.	100	.	4,000 .
100	.	50	.	5,000 .
120	.	40	.	4,800 .
160	.	20	.	3,200 .

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1Haziran tarihlerinde çekilecektir. (No. 623) —

Zayi Tsdiknaame

Erzurum Muallim mektebi beşinci sınıfından 934 senesinde almış olduğum diknamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmadığını ilan ederim.

Ahmet oğlu Fikri (No: 135)